

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 664/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Dušan Serek advokátska kancelária, s.r.o., Lúčna 6100/1, Námestovo, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/55/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/55/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež prikázať krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa žalobou doručенou Okresnému súdu Dolný Kubín (príslušnému na konanie do 31. mája 2023) 20. októbra 2020 domáhal na žalovanej obchodnej spoločnosti ORAVA DREVO, s.r.o., vypratania nehnuteľností v jeho výlučnom vlastníctve nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ]. Súd prvej inštancie vo veci sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 6C/32/2020-272 zo 4. apríla 2023, ktorým konanie v časti zastavil (výrok I), uložil žalovanej povinnosť vypratať z pozemkov konkrétne hnutel'né veci do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III).

Zároveň priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 % (výrok IV). Proti predmetnému rozsudku žalovaná podala odvolanie, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 31. mája 2023 na vyjadrenie (uznesenie okresného súdu č. k. 6C/32/2020-297 z 30. mája 2023). Sťažovateľ sa k odvolaniu žalovaného vyjadril písomne 5. júna 2023 a vec bola predložená okresným súdom krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 10. júla 2023. Dňa 3. júna 2024 podal sťažnosť predsedovi krajského súdu na priet'ahy v konaní. Sťažnosť bola podpredsedom krajského súdu upovedomením sp. zn. Spr 11 044/2024 z 27. júna 2024 vyhodnotená ako nedôvodná s tým, že sudca spravodajca už má vec naštudovanú a predpoklad rozhodnutia odvolacieho súdu je v treťom kvartáli roku 2024. Ďalšie úkony vo veci ku dňu podania ústavnej sťažnosti vykonané neboli a odvolacie konanie nie je ukončené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľa na dvoch stranách jeho podania spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu pri rozhodovaní o podanom odvolaní žalovaného. Upriamujúc pozornosť ústavného súdu na dĺžku odvolacieho konania (od predloženia veci 1 rok a tri mesiace) a na skutočnosť, že vec nebola rozhodnutá do konca septembra 2024 (ako bolo avizované krajským súdom pri vybavení sťažnosti na priet'ahy), sťažovateľ zdôrazňuje, že nečinnosťou krajského súdu a jeho neefektívnym postupom (čo bližšie nešpecifikuje) je zasiahnuté do ním namietaných práv. K predmetu konania sťažovateľ uvádza, že ako predbežnú otázku musí odvolací súd ustáliť, či nájomná zmluva, na základe ktorej si žalovaný odvodzuje svoje právo na uloženie vecí na pozemky sťažovateľa, je platným právnym úkonom. Skutkový i právny stav sa teda môže javiť ako zložitejší, avšak podľa sťažovateľa to neodôvodňuje vznik priet'ahov a aktuálnu dĺžku odvolacieho konania. Sťažovateľ sa stále nachádza v právnej neistote, či žalovaný má alebo nemá jeho pozemky vypratať, pozemky nemôžu byť sťažovateľom riadne užívané, a tým nemôže byť realizovaný riadny výkon vlastníckeho práva sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené ústavný súd mohol preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

6. Pred tým, ako ústavný súd pristúpil k vecnému posúdeniu sťažovateľovej ústavnej sťažnosti, dáva do pozornosti svoju judikatúru, z ktorej jednoznačne vyplýva, že popri uvedení petitu je

ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil, t. j. aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016). Sťažovateľ musí ďalej vysvetliť, v čom vidí porušenie základného práva alebo slobody, ktoré boli podľa jeho názoru konkretizovaným zásahom orgánu verejnej moci porušené. Takto formulovaná požiadavka odzrkadľuje potrebu dôsledného odlišenia úlohy ústavného súdu od úloh iných orgánov verejnej moci (predovšetkým všeobecných súdov). Kým všeobecné sudy prioritne chránia subjektívne práva fyzických osôb a právnických osôb plynúce zo zákonných, prípadne od zákona odvodených právnych predpisov, *vice versa* ústavný súd je v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy povolaný na ochranu tých subjektívnych práv, ktoré sú ako základné práva a slobody zakotvené v ústave alebo v kvalifikovaných medzinárodných zmluvách (III. ÚS 352/2017, č. 63/2017 ZNaU). Ústavná sťažnosť nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor na dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). Nepostačuje preto akékoľvek odôvodnenie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ale tento musí byť odôvodnený kvalifikovane, t. j. musí obsahovať odôvodnenie, ktoré spĺňa ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014 a i.).

7. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

9. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

10. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie

toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023).

11. V kontexte celkovej doby napadnutého konania ústavný súd akcentuje rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, s'ťažnosť č. 26614/95, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, s'ťažnosť č. 32967/96, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

12. Do úvahy ústavný súd zobral v konkrétnych okolnostiach veci aj predmet sporu v základnom konaní (rozhodovanie o žalobe o vypratanie nehnuteľností vo vlastníctve s'ťažovateľa), ktorý, aj keď je pre samotného s'ťažovateľa nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

13. Posudzujúc aktuálnu dĺžku odvolacieho konania, ústavný súd konštatuje, že od predloženia veci krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného 10. júla 2023 do podania ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu 29. októbra 2024 ubehlo obdobie jedného roka a troch mesiacov, počas ktorého krajský súd o odvolaní nerozhodol. Krajský súd vo veci koná ako odvolací súd a jeho úlohou je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia v senáte (III. ÚS 106/2018). Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že 7. novembra 2024 krajský súd určil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 13. november 2024 (postup podľa § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a rozsudkom sp. zn. 6Co/55/2023 rozsudok okresného súdu č. k. 6C/32/2020-272 zo 4. apríla 2023 vo výrokoch II a IV potvrdil (výrok I), žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II) a vo výroku I a III zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (výrok III). Na podklade uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného odvolacieho konania nie je nezlučiteľná so základnými právami s'ťažovateľa, ktorých porušenie namieta. Ústavný súd vyhodnotil postup krajského súdu iba ako ojedinelý priet'ah, ktorý nedosahuje takú intenzitu, že by bolo možné dospieť k záveru o zbytočných priet'ahoch v postupe krajského súdu a o porušení označeného základného práva s'ťažovateľa.

14. Vo vzťahu k postupu krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že je potrebné brať na zreteľ aj čas nevyhnutný na štúdium spisového materiálu zabezpečeného prvoinštančným súdom, ako aj skutočnosť, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je prípustný riadny opravný prostriedok a odvolací súd vec právoplatne uzatvára (II. ÚS 62/2022).

15. Ústavný súd preto v takejto procesnej situácii s'ťažovateľa konštatuje, že v tomto prípade nemohlo ísť zo strany krajského súdu o nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie s'ťažovateľom označených práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto relevantnú časť ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu